

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: cel mai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 3 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare LUNIA ȘI JOIA

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

Crâncene încăerări pe toate fronturile!

Luptele mari s'au dezlănțuit nu numai la hotarele franceze, ci și la cele rusești, în GALIȚIA, ca și la hotarele Prusiei.

La granițele franceze Germanii luptă din greu a cucerii cetate după cetate ce le stă în cale. Din cele vre-o douăzeci de cetăți ce se află țintuite pe pământ francez între granița țării și Paris, vre-o trei, dela margine, au fost cucerite de Germani.

O mare oaste rusască a năvălit în Prusia de Nord, înaintind spre Königsberg și până la Elbing, sub Danzig.

Impăratul Germaniei mîngăie pe locuitorii hotarelor prusiene încălcate de Ruși, făgăduindu-le răsplată pentru ce sufăr acum.

Luptele pe mare încă au început. Intr'o ciocnire de corăbii germame și engleze, trei vase de războiu germane au fost scufundate, englezele rănite.

Mersul războiului.

După știrile ce sunt lăsate să ne vie, — starea pe cîmpul de războiu ar fi azi cam aceasta:

I. Intre Germania și Franția.

se dau lupte de snădăjduite. Germania dorește a nume să răpună foarte repede pe Franția, ca doar să poate apoi întoarce asupra Rusiei, — căci contra Rusiei e lăsată Austro-ungaria aproape singură (precum o spun chiar foi din Pesta). Germania așa de mult și-a trimis puterile asupra Franției, încît Prusia de sus, prin care au început a să răvărsa potop de Ruși, — nici nu o apără deocamdată, ci cere numai locuitorilor răbdare și le făgăduiește despăgubire pentru suferințele și pagubele ce îndură deocamdată.

II. Intre Rusia și Germania,

luptele se dau pe două cîmpuri mari: Oștile germane

cîte au putut fi trimise și spre Rusia, s'au îndreptat asupra Poloniei-rusești, cercînd să străbată prin asta spre Varșovia. În acelaș timp însă, o oaste foarte mare rusască s'a slobozit asupra Prusiei de sus, pe la Stallupönen, Gumbinen, spre Königsberg și de aci în jos spre lăuntru Germaniei. O știre spune, că deja prin 24 Aug. a fost o luptă cumplită la Elbing, din jos de Danzig, așadar adînc în Germania

III. Intre Austroung. și Rusia,

luptele s'au dezlănțuit furioase și mari, în Galiția! E vorbă că se dau aci lupte pe un front de acuși 400 de kilometri! Aci lucrul stă așa: La Krasnik, în Rusia, din jos de Lublin, armatele noastre austroungare au înfrînt atacurile aripei rusești ce luptă aci, și i-au împins pe Ruși în sus spre Lublin. Dar după cum spun știrile oficiale mai nouă, lupta hotărîtoare încă nu s'a dat

nici aci. În acelaș timp o altă aripă rusească se sloboade grea în jos spre a năvăli în Galiția, spre Lemberg. Oștile noastre i se ațin. În celelalte puncte ale întinsului hotar, sunt asemenea încăerări, despre cari știrile oficiale ne vestesc că reușesc bine pentru armatele austroungare. Imbrățișarea crîncenă e pernită, lupta e dezlănțuită sălbatec, — că unde va fi cea hotărîtoare, încă nu se poate prevedea.

IV. La hotarul sîrbesc,

armatele noastre stau tot așa pe loc, în așezare de apărare. La o înaintare asupra Sîrbiei deocamdată nu se mai gîndesc. Cele sîrbești încă se vede că n'au voie de a ataca; ele erau gata numai de a se apăra în locurile scutite, înainte pregătite.

lată acum feluritele știri de 3 zile încoace:

La hotarele franceze.

Francezii au fost siliți a se retrage aproape de tot de pe hotarele germane, din Alsația-Lorena, în care străbătuseră la începutul războiului. Aruncîndu-se Germanii asupra lor, cu puteri mult mai mari, i-au împins înapoi spre țara lor și ei s'au vîrit acum în cetățile ce au trase la hotar și mai în lăuntru, între hotar și Paris, — aci așteptînd atacurile Germanilor.

Colțul de sus al Franției, partea spre mare, la hotarele Belgiei, este pe unde doresc Germanii a se slobozi mai ales asupra Parisului, — și după ce Lüttich-ul li-a căzut în mâni, și Namurul e căzut și el, — armate tari germane s'au azvîrlit pe Valea-Meusa în jos, spre hotarele franceze, spre cetățile Lille și Maubeuge!

Aceste cetăți sunt azi sub împresurarea Germanilor, cari

au nădejde a le răpune în curînd, — căci, așa se spune, Germanii au niște tunuri nouă, anume făcute, foarte tari, pentru spargerea de ziduri de cetăți. Ci-că nici un zid nu le poate sta împotriva!

Orașul Lille e încungiurat cu cinci forturi (întărituri de cetate) din cinci laturi. Maubeuge e și el întărit la fel, cu vre-o șapte forturi. Ele vor opăci nițel armatele germane, dar Nemții au nădejde că vor trece destul de în grabă peste aceste cuiburi de foc ce li-s puse în cale.

— Incolo, la hotarele franceze despre Elsația-Lorena Germanii încă au trecut hotarele franceze și au intrat în orașul Luneville, aproape de cetatea Nancy, pe care o vor impresura cu toată puterea!

Știrile ce ni se dau despre ciocnirile mai nouă, spun tot de învingeri germane și perderi franceze. Că pe parte germană ce perderi sînt, nu se spune încă, până mai tîrziu. Iacă știrile din izvor german despre înaintările asupra Franciei:

Berlin, 24 Aug. — O știre venită din Paris peste Copenhaga (Hollandia) spune: Ministrul de interne francez a împărțit ziaristilor: Sîmbătă (săptămîna cealaltă) s'a început o luptă mare între Namur și Charleroy și că această luptă va dura patru sau cinci zile!

(Despre sfîrșitul ei, lipsesc încă știrile).

Viena, 26 Aug. — Ziarul „Neues Wiener Tegblatt“ spune, că după toate semnele, Germanii au spart briul de cetăți de apărare dela Verdun, unde se găsesc și trupe de apărare engleze, — și le-a silit și pe acestea la defenzivă (apărare), luîndu-le puțința de a mai ataca ele.

Berlin, 28 Aug. — Armata germană de vest (de apus), după înaintări mereu biruitoare asupra Francezilor, a trecut pe hotar francez, dela Cambroi până la munții Vogez. Inimicul e în retragere pe toată linia. Că cit sunt perderile inimicului în oameni, în arme, în alte trofee. — nu se poate statori nici macar pe aproape, căci linia de luptă e foarte întinsă și copertă colo și colo de păduri, așa că nu se poate ușor statori cit s'a perdut și ici și colo.

Lupte mari în jur de Maubeuge.

Berlin, 28 Aug. — Armata generalului Kluck, a respins la Maubeuge trupele engleze pe care le-a înfilnit aci. Iar după ce acelea s'au retras, le-a încungiurat spre miază-zi de Maubeuge și le-a atacat de nou.

Berlin, 28 Aug. — Trupele generalilor Bülów și baron Hausen, au risipit între riul Maas și între Sambre și Namur, o oaste franceză și engleză de vre-o opt divizii. Lupta a ținut mai multe zile și s'a sfîrșit cu biruința oștilor germane. Iar acum acestea urmăresc pe inamic la răsărit dela Maubeuge.

Longwy, căzut.

Berlin, 28 Aug. — Cetatea Longwy a căzut!

(Longwy e cel dintii oraș francez întărit, la granița spre Luxemburg. Se știe, că Francezii mai întii și mai întii au intrat în principatul Luxemburg, — așa cum apoi au intrat în Belgia, — și de aci au început atacul asupra hotarului francez. Cea dintii cetate ce le-a stat în cale la hotar, a fost Longwy, care acum se vestește că a căzut, după lupte negreșit îndelungate).

Armata Principelui de coroană, a cuprins acum el stările întărite de naintea lui Longwy. Aci a fost atacat cu mare putere de oști franceze venind dispre Verdun, dar atacul francezi a fost respins, și acum principele de coroană cu oștile sale, înaintează spre riul Meusa (Maas), care pe aici trece venind din Belgia. Pe țărîmul rîului Meusa, vor da apoi peste a doua cetate franceză, peste Verdun (dela Longwy mai în jos spre lăuntrul Franciei).

Trupe din Indii aduse la luptă aici.

Nu numai Francezii au grăbit a-și aduce oarecari trupe din coloniile lor, Negri de prin Africa, pe cîmpul de luptă din Europa, — ci și Anglia își aduce oștile ce le are în Indii, pentru a le vărsa pe cîmpiile de luptă de aici.

Iaca ce se telegrafiază despre acest lucru:

Viena, 27 Aug. — Ziarul »Reichspost« a primit, cu încungiur peste Atena, știrea din Londra, că ministrul de război englez, a poruncit, să-i vină acasă din Indii două divizii din armata sa regulată ce o are acolo și o brigadă de cavalerie (călăreți).

Că Anglia își poate aduce trupe din Indii și din alte colonii ale sale, — e pentru-că Iaponia a asigurat-o, că, de va fi lipsă, duce ea în Indii oști de-ale sale spre ținerea rînduelii, până ce An-

glia își va putea trimite iarăși, după războiu, pe ale sale.

Tot așa i-a dat Iaponia puțință Angliei a-și aduce de pe acolo corăbiile de războiu.

Comandant Englez în Franția de Nord.

Se vede că alianța (legătura de arme) între Anglia și Franția, e atit de strînsă, încit precum și-au unit flotele pe ape într'un loc sub comandă engleză, într'altul sub franțuzească, — așa fac și cu trupele de pe uscat.

Din Paris se vestește, că Sir John French, general englez, comandantul armatei engleze de pe uscat, — venind cu oști ajutătoare în Franția, a fost numit comandant al armatei de Nord (dela Miazănoapte) franceze, în care se vede că sunt contopite și trupele de ajutor engleze cite au putut sosi pîn'acum.

Toată oastea franceză e împărțită în 3 armate mari, cari lucrează una la hotarele belgiene, alte două spre hotarele Lotaringiei, — fiecare stînd din 5—6 corpuri de armată. Peste una din aceste 3 armate peste cea ce se aține Germanilor la locul cel mai primejduit, la hotarele Belgiei, — a fost numit generalul englez ca comandantul cel mai înalt.

MAI NOU

Frankfurt, 29 Aug. — Trupelor franceze din Elsația, li s'a dat poruncă de ministerul lor de războiu, să iasă din Elsația, și se se adune la hotarul despre Nord (pe unde se răvărsă Germanii, la Lille), că acolo e lipsă de toate puterile!

Legăturile noastre cu Italia,

se pare că cineva vrea să le tulbure tot mai rău, ca să pornească pe Italia contra împărăției austroungare.

În acest scop în Italia s'a răspîndit zvonul, că Austroungaria ar fi avînd de gînd să atace pe Italia, pentru a o pedepsi, că de ce nu și-a implinit datorința de membră în tripla alianță și n'a intrat și ea în războiu, contra Franciei!

Acest zvon s'a auzit așa de sus, încit șeful statului major al armatei noastre austroungare, s'a simțit îndemnat a-și ridică cuvîntul întru desmintirea lui. Iaca ce se telegrafiază în privința asta:

Berlin, 27 Aug. — Baro-nul Conrad von Hötzen-dorf, șeful statului major austroungar, a trimis la Berlin următoarea telegramă că-

tră ambasadorul nostru de acolo:

„Știrile răspîndite în Italia, după cari Austroungaria ar aveă de gînd să atace pe Italia, ca să-și răzbune asupra ei, pentru că a rămas neutră (neamestecată în războiu), — sunt lipsite de ori-ce temei, și acelea sunt răspîndite numai din o a treia parte, cu gînd rău! — Te împuternicesc (pe ambasadorul austroungar dela Berlin), să desminți cu toată hotărîrea aceste zvonuri“.

La hotarele rusești.

Lupta dela Krasnik.

Budapesta, 26 Aug. (Știre primită dela Cartierul oficios de presă): Ieri, în 25 August, s'a sfîrșit lupta cea mare ce s'a dat în jurul orașului rusesc Krasnik, și s'a început în 23, — a durat dară două zile

Biruința noastră (a armatelor austroungare) e cu mult mai însemnată, decît a m crezut la început.

Cele două corpuri de armate rusești cari au ajuns în față cu ale noastre, erau numai o parte a oștirii rusești dintre Krasnik—Lublin. În curgerea ei mai departe, lupta s'a format în direcție (în linie) spre Miazănoapte-Răsărit, și s'a sfîrșit numai ieri. Au luat parte la luptă patru corpuri de armată rusești. — Rușii se retrag spre orașul Lublin.

Cavaleria noastră prigonește cu îndîrjire pe inamic, — pentru a stoarce dela el o luptă hotărîtoare, — căci mai în sus, între Krasnik și Lublin, țărîmul (locul) e foarte prinos petru apărarea Rușilor“

S'ar părea din telegrama asta oficioasă, că oștile noastre ar dori o măsurare de puteri cu oștile rusești încă aci, în apropiere de Krasnik, nu prea în sus, spre Lublin, că acolo Rușii prea au locuri bune de apărare. Că pututu-i-au sili la o nouă luptă, care se fie hotărîtoare, până acum nu au sosit știri. Se pare că Rușii se retrag cu plan ascuns și rău, de a atrage oștile noastre pe urma lor spre locuri mai priincioase lor. De aceea oștile noastre înaintează prin Rusia cu multă băgare de seamă și pază în toate părțile.

Iaca și știrile mai nouă:

Budapesta, 29 Aug. — Pe cât se vede azi, lupta din preajma Krasnik-ului încă nu a ajuns la hotărîre. În 27 August s'a dat o nouă luptă la Niedzwica—Dusa (între Krasnik și Lublin) și armatele austroungare au respins și de aci pe Ruși, cam 8—10 divizii, prinzînd în aceste lupte un general rusesc, un colonel (oberst) și încă vre-o 40 de ofițeri și ca la 2000 de soldați.

De tot se luptă azi la hotarele rusești un milion (o miie de mii) de soldați austroungari.

Rușii spre Lemberg.

Budapesta, 29 Aug. — Comanda armatelor vestește azi oficios: „Pe cîmpul de războiu cu Rușii, sunt de mai multe zile lupte hotărîtoare.

Pe cînd unele oști urmăresc pe inamic dela Krasnik în sus, iar altele înaintează alături de rîurile Wjeprz și Bug, ajungînd pînă la comuna Zamosc, —

— pe atunci aripa dreaptă trebuie să se ație în calea unei puteri inimice mari, care a năvălit în Galiția răsăriteană de-asupra Lembergului!“

Că această năvală rusească spre Lemberg, putut-a fi pînă acum oprită și respinsă de armatele noastre, — nu sunt pînă azi știri.

MAI NOU

— Știrile de azi, Luni, 31 Aug. —

Viena, 30 Aug. — Lupte uriașe s'au dat în Galiția din 26 August încoace! Rușii atacă! Toată puterea noastră e în linia de foc! Centrul nostru a oprit năvala lor spre Lemberg. Mai mari sunt puterile rusești între Vistula și Bug.

Știrile dela comandă sunt bune. Lupta hotărîtoare va fi numai mai tirziu!

Gea mai mare parte a luptei se dă în lăuntrul Galiției, în care au străbătut Rușii.

Semnele de pîn'acum sunt bune!

Din Cernăuți

(Bucovina) au fugit peste 10.000 de oameni de frica Rușilor.

Să știe că luptele cu Rușii nu se dau numai pe la granițele germane și galițiene, ci și la hotarele Bucovinei. Chiar acum de curînd a fost pe acolo o încăerare cu Rușii, cari trecuseră granița la Novoselița (Noua Suliță), și își luaseră drumul spre Cernăuți, — dar

trupele austroungare i-au respins.

Pe bucovineni, știindu-se atît de aproape de Ruși, i-a luat spaima. Mai cu seamă pe Cernăuțeni, — fiind orașul lor a-bia de 15 kilometri depărtare de granița rusească, — căci iată ce spune o telegramă sosită de acolo:

Cernăuți, 27 August. — Cu toate că din partea deregătoriiilor s'au dat toate deslușirile de lipsă pentru liniștea publicului, locuitorii orașului Cernăuți, de cînd a izbucnit războiul și-au pierdut cumpătul și crezînd că orașul e în primejdie de a fi cuprins de Ruși, fug din oraș!

In timp de trei săptămîni, peste 10.000 de oameni au părăsit orașul!

Mai mulți din ei au plecat spre Viena, dar mulți s'au retras prin satele din munții Bucovinei.

Spaima locuitorilor orașului Cernăuți nu e întemeiată, căci se spune că mai puțin amenințată din partea Rușilor ar fi tocmai Bucovina, fiind Bucovina plină de trupe austroungare, iar luptele cele mari, hotărîtoare, se crede că se vor da pe pămînt rusesc.

Cum luptă Cazacii?

Din Careii-mari se scrie ziarului „Az Est“ din Pesta, că un husar venit rănit de pe cîmpul de luptă din Rusia, a povestit celor din jurul seu, cum luptă Cazacii (călăreți rusești). El a spus următoarele:

— Zău așa, rușine, nerușine, dar la început nu puteam birui pe Cazaci de fel! Ba Ulanii (călăreții germani), nu puteau ținea cu ei nici cît noi, husarii ungureni! Ne aduceau în cea mai mare încurcătură cu lăncile lor acelea lungi! Cînd mai întîi ne-au venit în față o trupă de Cazaci am crezut că rudele acelea lungi din mâinile lor, cu stegulețe la vîrf, sunt iac'asa ceva de paradă. Apoi am văzut că ce-s.

Cazacii atacă tot în două rînduri și cînd ajung în apropiere de noi, atunci și șirul cel de-al doilea să viră printre golurile șirului dintîi, și împunge și el înainte cu lancea lui cea lungă!

„Și noi la asta nu ne prea puteam împotrivi, cu săbiile noastre prea scurte.

Dar apoi le-am învățat noi leacul. La întîlnire, la ciocnire, ne desfăceam în două, și

atacam în două laturi, — căci așa în laturi și înapoi, Cazacul nu poate lucra cu lancea lui. Iar de sabia lui nu ne temeam.“

În o ciocnire de asta cu Cazacii cei cu lănci lungi, a fost împuns și el la mîna dreaptă, de n'a mai putut lupta.

Pășania alor 5 divizii de husari

honvezești

S'au aruncat cutezat asupra unei oști rusești foarte tari de infanterie, suferind pierderi foarte grele!

Viena 26 Aug. — Dela cartierul general al armatei se vestește oficios următoarele:

Despre fapta războinică deosebită a unei trupe de 5 divizii de cavalerie stînd din husari de honvezi, se află următoarele amănunte:

În 16 August numita trupă (cele 5 divizii) a primit porunca greu de împlinit, că să spargă puterea de apărare (rusească) de lîngă Zburtz, apărare ce stătea din o linie mare de călăreți ruși, și se află, că nu cumva se găsesc la spatele ei oști mai mari rusești? (Căci de regulă la spatele de călăreți, se află trupe de infanterie și tunari).

La Satanow, husarii ungari au reușit să spargă linia și să treacă din ea încolo. Atunci însă au dat la Kuzmin peste o oaste rusească de călăreți, mai mare ca a lor, și fiind spriginită și de o armată de infanterie. Husarii ungari au alungat de aci pe inamic, urmărindu-l pînă la rîul Smotvitz. Dar acolo, lîngă Gorodo, se aflau trupe rusești de întărire însemnate. (Se vede că cele cu cari se ciocniseră înainte, erau numai avantposturile, paza trimisă înainte, a celorlora).

Husarii honvezi, deși asta nu e chemarea călăreților, au atacat pe inamic în așezarea lui întărită, — și într'aceea au suferit, în chip firesc, pierderi mari! — În firul luptei a ieșit la iveală, că aci se aflau așezate puteri rusești mari.

După împlinirea chemării sale (de a cerceta dară pe inamic și a vedea ce se găsește în acele părți), — divizia s'a adunat în tabără în comuna Satanow. Peste noapte însă, locuitorii comunei, cărora le-a venit în ajutor pe ascuns și soldați ruși, au atacat pe husarii ce dormeau și au omorît o parte a lor! Honvezii, din pedeapsă, au dat foc satului. După această întîmplare, divizia iarăși s'a adunat gata de luptă.

Perderile suferite în aceste atacuri neașteptate, nu pot fi încă statorite acurat, pentru că părți mai mici de trupe și că-

lăreți singuratici, numai tirziu și cu mare încungiur, au mai putut sosi la trupa lor!

La hotarele germane.

Rușii în Germania.

Lupte sîngeroase la Elbing.

— Aproape de Danzig, adînc în Prusia —

Berlin, 26 Aug. — Corespondentul de războiu alui „Lokalanzeiger“ scrie fii sale despre cele ce se petrec pe cîmpul de războiu răsăritean (între Germania și Prusia) următoarele:

„Aici se pregătesc întîmplări mari!

Toată puterea armată e în înaintare Lupta hotărîtoare e apropiată.

Cele din urmă lupte (între Ruși și Germani) au fost de necrezut de sîngeroase! Inimicul (Rusul) a luptat cu desnădăjduire!

De cîte ori a venit rîndul la atacuri cu baioneta, lupta om cu om pept la pept!

Locuitorii au părăsit toți aceste locuri!“

Din știrea asta reese, că armata rusească intrată în Prusia pe la Gumbinnen, ar fi înaintat în jos pînă sub Danzig! Și nu pot fi opriți, căci puterea cea mare a Germanilor e toată azvirlită asupra Francezilor!

Împăratul Germaniei a trimis cătră locuitorii din Prusia încălcată de Ruși, o telegramă, în care le arată, că mare durere îi face inimii lui faptul, că ei au să sufere de-ocamdată încălcarea dușmană, dar îi mîngăie că vor fi răsplătiți pentru asta.

O telegramă mai nouă, din 29 August, vestește următoarele:

„Berlin, 29 Aug. — Oștile din Prusia, după o luptă de trei zile, au bătut cinci corpuri de armată rusești și trei divizii de călăreți, respingîndu-le, la Gilgenburg și Oltenburg, peste hotar!“

Nu se spune de ce luptă e vorba aci, doar de cea cu coloana de Ruși năvălitoare pe sub Elbing?

PE MARE

Berlin, 29 Aug. — Ieri o flotă engleză și una germană s'au atacat la Helgoland. S'a dat o luptă aspră. Trei incrucișătoare germane s'au scufundat, din cele engleze nici unul, dar au suferit și acelea însemnate stricăciuni.

In Belgia.

Obstatecii

oraşului Lüttich, după cădere.

„Obstatec” se numeşte un om, care se pune pe sine bun (chizeş), cu însaşi fiinţa sa, cu trupul şi viaţa sa, pentru altcineva, că acela nu va face răul, pentru care cel dat obstatec stă bun.

Acum iaca ce cetim că s'a petrecut în oraşul belgian Lüttich (Liege) după ce a fost cuprins de Germani:

Berlin, 23 Aug. — După ce armata germană a intrat biruitoare în Lüttich, şi a luat în samă oraşul, — fiindcă în cele dintâi ciasuri mai mulţi din locuitori au puşcat din ascuns asupra trupelor germane (ba unele femei au aruncat de pe ferestri din rîndurile de sus, apă ferbinte asupra lor!), — comanda trupelor germane şi-a luat ca obstateci (zăloage de oameni vii) pe zece din cei mai de frunte cetăţeni ai cetăţii, pe care îi ţine prinşi sub pază.

Primarul oraşului, Kleier, a făcut cunoscut acest lucru locuitorilor, cu următoarea vestire tipărită şi lipită pe pereţii oraşului:

— Sfatul conducător al oraşului, face luători aminte pe toţi acei cetăţeni, cari în timpul de faţă trăesc pe coprinsul oraşului Lüttich, că, în înţelesul regulamentelor oraşeneşti, persoanelor civile le e aspru oprit a lua parte la ori-ce astfel de fapte, cari ar fi îndreptate în contra oricărei persoane ce face parte din armata germană, care ţine oraşul cuprins.

Ori-ce atac ce se îndreaptă de o persoană în haine civile asupra unui soldat german, nu numai pentru cel ce atacă are urmări grele, ci aceea împinge în mare primejdie şi pe ceilalţi cetăţeni ai oraşului. Indeosebi pe acei concetăţeni ai noştri, pe cari Germanii îi ţin închişi în citadelă (cetăţue), ca obstatecii!

Obstatecii cari chezeşesc purtarea pacinică a cetăţenilor oraşului, sunt următorii:

1. Rutten, Episcopul Lüttichului.
2. Kleier, primarul.
3. Gregoire, deputat.
4. Flecher, senator.
5. Van Zuylen, senator.
6. E. Fletzer, senator

7. Coleaux, senator.
8. Pauthier, deputat.
9. Hoegaerden, deputat.
10. Falloise, preşedintele tribunalului.

Pe Episcopul Rutten şi pe primarul Kleier i-au lăsat ca să iasă în oraş, dar şi ei sunt obstateci şi stau la îndemînă comandai militare la caz de lipsă.

Toţi cîţi au la ei arme şi materii războinice, sunt provocaţi să le dea de bunăvoie în samă comandai militare, căci altfel, de se găesc la ei, vor fi împuşcaţi.

De cînd s'a publicat vestirea asta, cetăţenii Lüttichului se poartă tăcuţi şi pacinici faţă de Germanii ce le ţin oraşul în mână, — căci altfel se poate întimpla, ca pentru cutare soldat omorît de unul din ei, Nemţii să le împuşte, în piaţă, în vederea tuturor, pe unul din obstatecii!

Ca se-şi cruţe pe aceşti fruntaşi iubiţi ai lor, trebuie să stea mulcomi, lăsînd pe oştile streine să facă ce ele vreau în oraşul lor.

Namur. a căzut.

Berlin, 28 Aug. — După o luptă de două zile cu tunurile, cetatea belgiană Namur a căzut.

Acum s'a început atacul asupra cetăţii Maubeuge, la hotarele franceze!

Antwerpen-ul

pregatindu-se de apărare.

Oraşul-capitală al Belgiei, inima ţării, Bruxella, fiind cuprinsă de Germani, — familia regală s'a retras în oraşul-cetate Anwers (Antwerpen), la ţăr-mul mării.

Acum, fiindcă Germanii, pentru a putea fi deplin stăpîni pe Belgia, trebuie să cucerească şi acest oraş, — Regele a poruncit facerea tuturor pregătirilor de apărare a cetăţii, aşa, ca ea să se poată împotrivi atacurilor germane, timp cît mai îndelungat!

Iacă ce pregatiri se fac:

Oraşul se preface cu totul. Toate întăriturile din jurul oraşului sunt cercetate din temelie şi reparate şi puse în cea mai bună ordine. S'a început apoi zidirea de forturi nouă, cari vor fi gata în scurtă vreme

Pentru ca din forturi să aibă privelişte deschisă până departe,

pe cît vede ochiul şi ochianul şi cît duce tunul, — au fost tăiate frumoasele păduri din jurul oraşului şi lăsat deschis, ca să fie văzut duşmanul cînd va veni pe acolo.

Toate automobilele din oraş au fost cuprinse pe sama armatei. — Hotelele şi şcolile, au fost prefăcute în spitale.

Opera şi teatrul au fost prefăcute în sale de şedinţă pentru dieta şi senatul belgian, care ţin şedinţe în toată ziua şi să sfătuesc asupra celor ce au de întreprins pentru a-şi mîntui ţara de cădere sub stăpînire germană.

Corăbiile din port sunt încărcate cu hranele cărate din oraş, din cari se dau zilnic atîta pe cît se cere, dar pe care le vor duce departe pe mare, la caz că şi acest oraş ar fi cucerit de Germani. Ca acestia să nu afle hrane în oraş.

În afară de oraş şi de linia forturilor, se aflau unele edificii, vile zidite în liber, în loc sănătos, pentru a petrece lumea vara acolo, la răcoare, în plăcere. Toate au fost dărimate, aruncate în aer cu dinamită, — ca să nu stee de scut duşmanului, ori să oprească vederea celor din cetate asupra împrejurimei!

Sub murii cetăţii se sapă cu grabă şanţuri nouă de apărare, în cari se aşează tunuri noue.

Peste tot se lucrează cu mare zor la întărirea cetăţii, care e pusă sub comandă engleză şi în forturi se află armata engleză.

Lumea e cu drept cuvînt curioasă, în cît timp vor putea cucerii Germanii şi această cetate.

Au Germanii lipsă

de Antwerpen?

Cel-ce se uită pe mapă şi vede unde e aşezat Anwers ul (Antwerpen-ul), vede numai de cît, de ce mare însămnătate e acest oraş pentru marea luptă dusă de Germania contra Fran-ciei.

Germania, înaintînd prin Valea-Meusa şi pe acolo străbătînd în Franca, e tot mereu primejduită în spate de oştile ce ar putea să vie în jos dela Antwerpen şi s'o atace din dos!

Antwerpen-ul e la capul unui sîn de mare, ce are gura deschisă spre Anglia. Pe

aci Englezii pot aduce, cu corăbiile, armate întregi, pe cari dîndu-le jos pe ţarm la Antwerpen, acelea vor porni în jos spre Valea-Meusa şi de aci să pot slăbezi în spatele Germanilor ce ar înainta spre Paris.

Primejdia aceasta Germania nu şi-o poate lăsa în spate, — ci ea trebuie să spargă şi acest cuib de apărare belgian, punînd stăpînire pe el. Cînd îl va fi avînd în mână, atunci poate împedecă şi aducerea de trupe engleze în ajutorul Belgianilor şi Francezilor.

De aceea Germania are neapărată şi mare lipsă de Antwerpen. Ea se şi pregăteşte a-l ataca şi a-l cucerii.

Gubernur german peste Belgia.

Berlin, 26 Aug. — Împăratul Wilhelm a numit pe generalul Goltz, fostul instructor al armatelor turceşti la Tarigrad, de Gubernur (cel mai înalt cîrmuitor) al părţilor cuprinse din Belgia. El are putere peste armata ce va rămînea în Belgia pentru a o ţinea supusă, — iar Gubernur civil, peste deregătoriile civile, e numit preşedintele Consiliului gubernial din Aachen, Sandt.

Baronul Goltz, general, a şi plecat în Belgia, pentru a primi comanda peste ea.

Spre Antwerpen.

Berlin, 23 Aug. — Ieri şi laltăeri, patru divizii de armată belgiană, pornind din Antwerpen, au început atac contra legăturii noastre (adecă voiau să rupă legătura între trupele germane dela hotarul francez, la Lille şi Maubeuge şi cele din spre Lüttich şi Namur, din Belgia), atacîndu-ne în direcţia Bruxelei. Oştile noastre lăsate napoi pentru impresurarea Antwerpenului, au respins însă atacul trupelor belgiene. Au făcut mulţi prinsoneri şi au luat mai multe tunuri.

Locuitorii belgieni (cari nu-s soldaţi) aproape pretutindenea au luat parte la luptă (contra Germanilor), — şi de aceea Germanii au luat cele mai aspre măsuri contra

celor ce, nefiind soldați, ridică și ei mâna asupra oștilor germane.

Mobilizarea gloatelor germane!

Având lipsă de oștile de prin Belgia pentru luptele în Franța, au fost chemate gloatele germane sub armă!

Berlin, 28 Aug. — Până acum oștile regulate germane, au asigurat linia de cărașire a hranelor pe sama oștilor germane dela hotarele franceze, (cărașire ce trece prin Belgia), — dar fiindcă de aceste oști de apărare a liniei, este lipsă în luptele din Franța, — de aceea împăratul Wilhelm a poruncit mobilizarea gloatelor, și acelea, gloatele, vor fi aduse în Belgia, să facă paza drumului pentru dusul hranelor și paza orașelor și părților cuprinse din Belgia, — pentru ca trupele regulate ce stau azi opăcite prin Belgia, să poată fi duse la luptă în Franța.

Grabă mare!

Știrile acestea ne arată și ele graba mare cu care Germanii se aruncă în acest războiu asupra Franței și anume cu toate puterile lor! Li atacă și ici și colo, și armatele sînt conduse de Prințipi de coroană, de fiii împăratului, de tot ce are Germania mai strălucit și popular. Prin atacuri repezi și în multe puncte, vor să zăpăcescă pe Francezi, pentru a fi astfel mai ușor și mai de grabă înfrinți. Și în felul acesta să ajungă cît mai curînd la Paris, pe care să l cucerască lupta cu Franța! S'o si lească repede la pace, — ca apoi să se poată întoarce asupra Rușilor, cari au început a năvăli în chip primejdios prin Germania de Nord în jos.

Graba Germanilor mai e întreimeată și pe următoarele împrejurări: Dacă lasă timp macar de 2 luni de zile, — în această vreme Anglia și Franța își mai pot aduce și ele oști din colonii, pentru întărirea celor de pe cîmpul de bătăie. Ba și Rusia își poate în atîta vreme aduce oștile sale din Azia, vre-o 12 corpuri de armată, — după ce Iaponia, pusă la cale de Anglia, a lăsat vorbă Rusiei, că nu o va ataca în Azia, că-și poate aduce, de grija ei, și oștile de acolo la lupta mare din Europa.

Germania are dară trebuință a sfirși repede cu Francezii, pentru a putea da pept și cu Rușii, încă înainte de ce le ar veni și ajutorul din Azia!

Că izbuti-vor în timp așa de scurt, azi nu se poate spune înainte. Mișcările lor repezi și tari, le dau nădejdi, că vor izbuti.

Belgienii

aruncă coșnițe cu albine, pe trupele germane!

E groaznică lupta pe viață, pe moarte, ce să dă de mica și dirza Belgie, contra puternicei sale vecine Germania. Și asta pentrucă Belgia bine știe, că dacă Nemții rămîn învingători, de ea e gata! De aceea, în desperarea lor, Belgianii văzîndu-și căzînd cetățile una după alta în mâna Nemților, se folosesc de toate mijloacele de apărare, numai să le facă într'un chip oarecareva și ei stricăciune acestora.

O știre mai nouă spune, că țintașii belgieni, cari stau ascunși prin căsile de prin satele Belgiei, pușcă pe furiș de prin ferești și din poduri asupra trupelor germane ce trec pe străzi. Intr'altele ei adună toți stupii de prin sate (în Belgia se cultivă foarte mult stupii), în casele pe lingă cari dau cu socoteala că vor trece trupele, ș'apoi din ferești aruncă pe nemți coșnițele pline cu albine!

Până cînd Sirbii, mai ales muerile lor, se folosesc din cînd în cînd de apă ferbinte, cu care opăresc pe soldații austro-ungari, Belgianii iată, chiamă în ajutor contra nemților până și albinele!..

Va mai fi Belgia

stat de sine?

Conducătorii împărăției Germane și al celei austro-ungare, să țin ca siguri, că din lupta aceasta mare, aceste două împărății vor rămînea biruitoare. La asta îndreptătesc izbînzile cu cari s'au dat luptele până acum în Belgia și spre Franța.

Iar dacă aceasta așa va fi, atunci, după cum reese din graiul unui fruntaș ziar german, Belgia nu va mai rămînea stat de sine, ci el va fi încorporat la Germania! Iaca ce se telegrafiază în privința asta:

Berlin, 27 August. — Ziarul „Beliner Lokalanzeiger“, slăvind marile biruințe ale armatelor germane unite, — scrie și cere, în numele poporului german, ca Belgia să rămînea nedespărțită în viitor de Germania, ci contopită în ea!

Dacă asta așa va fi, Germania va găsi răsplată din bel-

șug pentru luptele și perderile ce a îndurat în Belgia, căci Belgia e una din cele mai bogate și prețioase țări din Europa, un adevărat magazin de bogăție!

Unde și-au pus piciorul,

Germanii încep a cîrmui țara după a lor poruncă.

Acele capuri de țară, belgiene, rusești ori franceze, pe cari trupele germane au izbutit a le cuceri și a și-le supune, — sunt îndată puse sub stăpînire și conducere militară germană! În întîia linie li se ia posta și telegraful, apoi cîrma orașelor și deregătoriile, punîndu-se toate sub porunca cătănească germană!

Azi Belgia e jumătate cîrmuită după porunca germană, ba au mers cu porunca pîn'acolo, că foile cîte ies în orașele cuprinse de Germani, în Lüttich, Namur și celelalte, toate ies azi nemțește, și numai chiar în Anvers (Antwerpen) cetate necucerită de Germani, în care s'a retras și Regele și ministrii sei, — mai ies foi franceze belgiene.

Pedepsele

Germanilor asupra cetăților și țărilor pe cari și-le supun.

Germanii aduc ceva nou în moravurile de războiu ale zilelor acestora: a judeca acum îndată pe cetatea culare, care i s'a împotrivit și pe urmă a căzut, — la plătirea unei sume cît mai mari de bani ca pedepsă cătră biruitori! — Prin aceasta, armată biruitoare își asigură mijloacele de lipsă pentru ducerea războiului mai departe, — și slăbește totodată pe contrar în puterile lui materiale!

Păn'acum iaca ce pedepse au croit Nemții orașelor prin cari au trecut, biruindu-le:

Orașului *Bruxella*, capitala Belgiei, i au dictat, precum am spus, o despăgubire de războiu de 200 milioane!

Orașului belgian *Lüttich* și jurului seu, i-au dictat 60 milioane!

Orașului rusesc *Kalis*, din Polonia rusească, i a dictat o pedepsă de 25.000 ruble.

Pe primarul orașului și mai mulți fruntași i a dus ca prizoneri obstateci (zăloage vii), pînă nu i răscompără orașul, plătînd suma ce i s'a dictat!

NOUȚĂȚI

Transporturi de prizonieri.

— Sirbi și Ruși. —

Din Estergom se vestește cu data de 25 Aug., că acolo a sosit un mare transport de prizonieri, doar vre-o 3500 de Sirbi, pe cari i-au dus mai departe pe Dunăre în sus, spre a-i așeza în felurite orașe.

— Iar în Lemberg (Galiția) a sosit Luni în săptămîna trecută, întîiul transport de prizonieri Ruși, 180 de inși, mai mulți dragoni, călăreți, dar sunt între ei și artileriști (tunari) și cazaci. Prinzonierii vor fi duși prin Ungaria.

Cu acești prizonieri de războiu, țara cîștigă atîta, că ajunge la brațe muncitoare, căci are drept a-i pune la lucru, dîndu-le însă plata potrivită pentru lucrul lor.

Inrudirea dintre capetele încoronate, azi nu mai are însămnătate. Era o vreme — e mult de atunci — cînd capetele încoronate erau stăpîne de tot, nu numai pe averea țării, ci și pe averea și viața singuraticilor din țările lor. Atunci capetele încoronate conduceau țara, porneau războaie, dădeau și primiau teritorii (părți de țară), conduși numai de dragostea ori ura lor și de dorințele lor persoanele, în cari juca un rol precumpănitor legăturile de sînge și încuscirile dintre capetele încoronate.

Azi — s'au schimbat vremile!

Azi nu domnitorii conduc națiunile, ci mările trebuințe naționale politice ale fie-cărui stat, sunt îmboldurile, care hotăresc ori-ce mișcare mare în politica din afară a statelor, și în deosebi hotăresc asupra celui mai mare pas politic ce-l poate face un stat: războiul.

Așa sînd lucrurile — socotînd și cele ce vor urma — putem zice, că în statul de azi, dragostile bazate pe înrudire și încuscire dintre capetele încoronate, în ce privește formarea legăturilor politice dintre statele respective, nu au nici o însămnătate. Căci aproape toți domnitorii statelor azi războite, sunt înrudiți, ba unii sînt neamuri foarte de aproape!

Așa de pildă Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei, și George, Regele Angliei, sînt nepoți dulci ai fostei regine a Angliei: Victoria!

Dar să mergem și mai departe. Țarul Rusiei, Nicolae, este văr întîii cu Wilhelm al II, împăratul Germaniei.

Albert, regele Belgiei, care azi duce o luptă pînă la cușite cu Germania, este înrudit pe mai multe

linii cu familia de Hohenzollern (a Germaniei).

Este însă și o abatere.

E vorba de Sîrbia și Muntenegru. Se știe, că Petru, regele Serbiei, este ginerele lui Nichita regele Muntenegrului. Se știe apoi că unirea plănuțită a Serbiei cu Muntenegru într'un singur regat, e foarte mult ușurată în urma legăturilor de sînge dintre cele două familii domnitoare.

Se nu uităm însă, că și aici în acest plan de uniune, nu domnitorii, ci interesele naționale ale celor două națiuni, joacă rolul precumpănitor.

Prinsoneri ruși, la Dobrițin. Din Dobrițin, s'a dat în 27 Aug. o telegramă, care spune, că în aceea zi au sosit acolo 40 vagoane cu prinsoneri ruși, printre cari erau și 8 ofițeri și un general. Prinsonerii ci-că se arătau voioși și spuneau că se bucură că au fost prinși (și nu omoriți!) Ei ar fi spus, că în armata rusească nu este însufleșire și că ea duce lipsă de o hrană nemulțumitoare.

*

Avere iaponeză cuprinsă de Germania.

Berlin, 26 Aug. — Averele statului iaponez, cite se aflau depuse spre păstrare la marile bănci germane, — au fost confiscate (luate) de guvernul german ca pradă de războiu.

(Tot așa precum Germania a cuprins pe cele rusești și a altor state, cu care e în războiu).

*

Intărirea Vienei.

— 20.000 de lucrători în muncă. —

Viena, 26 Aug. — Lucrările pentru întărirea orașului Viena (trăgînd fel și

fel de șanțuri de apărare în jurul lui și ridicînd întărituri, forturi, mici cetățui), — s'au început în 27 August. Cu o cale prin asta să se dea de lucru muncitorilor rămași fără ciștig în aceasta vreme de stare pe loc a tuturor lucrărilor.

Deocamdată *douăzeci de mii de lucrători* sunt luați în muncă la lucrările de întărire a împărăteștii cetăți. Lucrătorii sunt puși sub conducere și supraveghere militară și se umblă cu ei ca și cu soldații. (Adecă sunt priviți ca soldați chemați la slujbă, dar puși la lucru, avînd a se supune ca și soldații, a păstra taina și disciplina în lucru, ca și cum ar fi soldați. Impotrivire, neascultare, se pedepsește după legile militare).

— Și pentru regularea Dunării se primesc cu miile lucrători. Regulează adecă Dunărea, pentru a fi mai potrivită vaselor ce vin pe ea.

Celor ce abonează mai mulți numarul de Luni

le facem o însemnată ușurare: Dacă se pun 5-6 ori 10 inși la un loc și se scriu după acest număr, avînd a merge toate foile pe o singură adresă, atunci în loc de 1 cor. 50 fil. li-l dăm cu numai 1 cor. Foile celor ortăciți merg atunci la unul din ei și dela acela și-le scot ortacii. Fiindcă nu ne fac lucrul cu scrisul prin cărți și cu facerea de adrese la toți împreună și și cheltuelile de postă sunt în acest fel mai mici, — le putem da mai lesne.

Abonații din un sat, fac mai bine dacă se pun așa laolaltă și trimit împreună după foile de Luni și noue ne e mai ușor și lor.

„LIBERTATEA“

iese de 2 ori pe săptămîină în timpul războiului.

Nu putem lăsa pe oamenii nostri să aștepte o săptămîină întreagă după știrile de pe cîmpul de războiu, de aceea conducerea foii noastre a hotărît, a scoate foaia de 2 ori pe săptămîină în acest timp de furtună grozavă. Un număr va ieși Lînia, altul Joja. În fiecare Marți și în fiecare Vineri, abonații își pot afla foile în poșta lor.

Numărul de Luni, adecă numărul de războiu, costă 1 cor. dela 1 Aug. v. până la 1 Oct. Acei abonați la foaia noastră regulată, cari vor să capete și numărul de Luni, să trimită numai decît 1 cor. pe adresa „Libertatea“ în Orăștie-Szászváros. După 1 Oct., dacă împrejurările vor fi tot rele, se va renoi abonamentul pe alte 2—3 luni.

— Pune-ți-vă barem 2 din cari aveți foaia regulată și trimiteți și după numărul de Luni, dacă unuia fiecăruia vi-ar fi prea mult a abona și acel număr.

— Abonații regulați, dați în samă împărțitorului de foi în comună: să nu-vă deie foaia la nime altul în mână, decît d-voastre! Că de nu cine vă ia foaia dela împărțitor, nu vi-o mai da, și ve năcăjiți apoi pe noi, zicînd că nu vi-am trimis'o. De aici să trimit foile foarte regulat la toți cei în drept.

— Indemnați și pe alții a-și abona foile, ca să-și aibă fiecare foaia sa, să nu fie silit a să cere, ori a vă lua dela postar, foaia dvoastre. Numai atunci veți fi pe pace de — oaspeții nepoftiți la foaia dvoastră.

Sub numirea:

„Eroii nostri“

ies la Orăștie de sub tipar un șir de cărți-
cele de cite 80—100 pagini (fețe), cuprinzînd
istoria neamului românesc

din cele mai vechi vremuri până în zilele noastre! Cu chipurile eroilor și a războaielor, și cu poeziile care cîntă mărirea lor!

Fiecare broșură (cărțică) să vinde cu numai 30 fileri, și 5 fileri de postă.

Au ieșit până acum 3 broșuri.

Luată una singură, costă 30 fil. și 5 fil. de postă.

Cine ia 2 broșuri de-odată, le capătă cu 65 fil. (în loc de 70). Toate trei broșurile luate de-odată, se trimit cu 1 cor. franco.

Trimiteți bani pentru ele la „Libertatea“ în Orăștie (Szászváros) sau la „Librăria Națională“ tot acolo.

Un sfat!

Suntem noi locuitorii Ardealului, ai Banatului și Ungariei, — în afară din ori-ce primejdie în acest războiu, prin faptul că armatele noastre au ieșit din țară și atacă pe Rus și pe Sîrb la el acasă?

Așa credem, și așa se deie Dzeu să fim în afară de ori-ce primejdie de navală streină asupra noastră.

Dar omul cu bună socoteală nu-și lasă azi neasigurat nici grîul în cîmp, nici în stog, nici finul din cîmp și nici dupăce l'a adus acasă, — căci oști streine se poate să se strecoare pe undeva și se vie și pe la noi, și pe unde acelea trec, multe se întîmplă! De aceea bine face cel ce își asigură azi și grîul și finul, și în cîmp și acasă în curte!

Iar casa neasigurată numai omul cel mai fără socoată ș-o lasă! Da de vine un val dușman și le pîrjolește?

Tot omul să-și asigure bucatele, nutrețul și edificiile. Și anume negreșit la banca românească de asigurări: „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu ori la agenturile ei, cari se află prin toate orașele, ba și în comunele mai mari.

Numeri singuratici din „Libertatea“

găsiți spre vânzare, atât din foile de Joia, cât și din numărul de Lunia (cel de războiu), în următoarele orașe, la următorii vânzători ai foilor noastre:

Prețul unui număr e totdeauna **10 fileri.**

O aflați în:

BLAJ, la »Librăria Seminarială».
BRAD, la negustorul român Ioan Cutean.
HUNEDOARA, la negustorul român N. Țintea
GHIOROC, la negustorul român M. Butariu.
BAIA-DE-CRIȘ, la negustorul român Rom. Coțoiu.
SIBIIU, la trahcele: Hermine Frank și Németh László.
ORADEA-MARE, la Librăria Hegedüs (Rákoczi ut. 5).
ALBA-IULIA, la Publiu Murășan, în piață.
FĂGET, la negustorul român Aug. Oneșan.
HAȚEG, la negustorul român B. Popovici.
SELIȘTE, la negustorul român N. N. Țintea, Ssor.
LUGOJ, la Librăria românească »Minerva« G. Țăranu.
CRIȘTIOR, la comerciantul Vágzsina Imre.
VINȚUL-DE-JOS, la Filiala »Ardeleana«.
ABRUD, la vânzătorul de foi I. Tengher
VÎRȘET, la prăvălia Amalia Kirchner,
ȘOMCUTA-MARE, la Însoțirea creștină de Consum.
BEIUȘ, la Librăria românească »Doina«.
DOGNECIA, la dl G. Dumitru.
TURDA, la »Librăria Poporală« I. Pescariu.
LIPOVA, la vânzătorul de foi Schmolter Antal.
BRAȘOV, la Librăria rom. I. Chiroiu.
ILIA, la societatea comercială românească »Libra«.
ȘUGAG, la negustorul român Nic. Ștefan.
DOBRA, la banca »Grănițerul«.
CÎMPENI: la comerciantul român Dumitru Iclozan.
MEDIAS: la Librăria G. Reisenberger.
ORĂȘTIE: la Librăria Dr. S. Bornemisa și com. N. Nicoară
în CARANSEBEȘ, la com. rom. Petru Lepa.

In aceste locuri căutați „LIBERTATEA” Marțea și Vinerea.
Alți negustori, cari ar dori să vândă foile noastre, — să se înștiințeze.
Au câștig frumușel dela vânzarea lor.

Primul depozit român

de **PIANE, PIANINE**
și **ARMONIURI**

T. Popovici, Sibiu, strada
Cisnădiei 7, —

se recomandă on. public român cu fabricate exclusiv bune, cu cari s'a aprovizionat pentru on. public muzical.

Prețuri mai ieftine ca oriunde! Impachetare și transport gratis! Plătire și în rate convenabile.

Ca Român și specialist, proprietarul depozitului, roagă publicul nostru de pretutindeni, să-l onoreze cu încrederea sa.

Comandele să se facă din bună vreme pentru ca să poată fi rezolvite la timp. (1392)9-50

Oare de piano

și instrucția de lipsă teoretică muzicală, — dau în Orăștie începând dela 1 Septembrie a. c

Taxa de instrucție, după orele ce se iau.

A se adresa la:

Dna Luise Krasser

Orăștie, Piața No. 3-5

(423) 2-3 (casele dlui Binder).

Moșie de arîdat.

Aproape de Alba-Iulia e de dat în arîndă o moșie de vre-o 400 iugăre Informațiuni la redacția foii Libertatea. (1420) 2-2

Institutul diagnostic al doctorului Cozmuța, (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediata apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban: József 42-08), — e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morburii mai grele și complicate ca: boale interne, de rinichi, de nervi, de piept, de piele, venerice, boale femești și de copii, etc. Institutul, pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale, mai are și zece camere mobilate, pentru pacienți, *deci foarte acomodat pentru publicul din provincă.*

Pentru boale de piept și venerice, institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direbțiunea institutului.

(1353) 14—

Un băiat

cu 3-4 clase gimnaziale, să știe și vre-o limbă străină, se primește *numai decît*, în prăvălia subscrișului:

Ion Lăzăroiu

3-3 comerciant, Orăștie.

Caut loc

ca ordonanț la vre-o cancelarie, sau la o bancă sau la o moșie. — Sunt om în etate de 50 ani, sănătos, penzionist fost aplicat la căile ferate. Vorbesc și scriu românește și ungurește, vorbesc și nemțește.

Adresa o dă administrația foii.

(422) 2-2

„Tipografia Nouă, I. Moța“

din Orăștie (Szászváros)

este una din cele mai bogat provăzute cu tot felul de material pentru tipar. E în stare a tipări broșurile cele mai fine, cu clișee întreșesute în text, — apoi ori-ce tipărituri pentru privați, ca: invitări, anunțuri de logodnă, de cununie, cărți de vizită, afișe (placate), reclame, etc. — Pregătește tipărituri pentru bănci și cărți pentru bănci. În posesiunea unei mașini ce tipărește în două colori de-odată, poate pregăti: invitări, reclame, ș. a., în două colori!, etc. — Tipărește ziare, reviste, broșuri, cu totul moderne cu gust arangeate și tipărite. — În »TIPOGRAFIA NOUĂ« se lucrează cu 6 mașini: una plană, una dublă (lucrînd cît două plane de-odată), una tipărind în două colori de-odată, o mașină americană pentru lucruri mărunte, una de perforat și una de tăiat. — **Serviciu repede — Prețuri mai ieftine ca aiurea!**

Adresați-vă cu încredere, în ori-ce trebuințe de tipărituri, la:

„Tipografia Nouă I. Moța“

(Tipografia foii »Libertatea«)

în ORĂȘTIE (Szászváros).

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lingă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	70	60
Rizling — — —	72	62
Roșu de Miniș — 1'00	90	
Carbenet — — 1'10	—	

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—46
Rizling — — —	—48
Șiller — — —	—50

Rachie de trevere (comină) K. 1.60
Rachie de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în flori. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumutate pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez:

(1211) 30— PETRU BENEĂ,
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. m.)

Cărți pentru popor

„Cele mai frumoase”, poezii populare spicuite pe ales. Pentru America: 15 cenți, franco.

„Versuri flusturate”, o cărticică plină de haz și de versuri de rîe. Pr. 15 cenți.

„Împăratul Rogojină”, poveste de toată frumusețea. Prețul 8 cenți.

„Volintirii”, o povestire din războiu. Prețul 8 cenți.

„Băldior și Tămășiță”, o carte care cuprinde 15 povesti foarte interesante. Pr. 12 cenți.

„Codreanu” haiducul. Prețul 8 cenți.

„Sticla din urmă”, comedie. Prețul 8 cenți.

„Musca”, „Nasul”, „Intîia scrisoare de dragoste”, trei monoloage. Pr. 12 cenți.

„Sara pe ulița”, piesă teatrală. Prețul 6 cenți.

„Țigana în căruță”, dialog. Prețul 8 cenți.

„Scrisori”, piesă în r'un act. Prețul 8 cenți.

Prețul tuturor acestor cărți laolaltă, face

1 dollar.

dar celor care le comandă toate deodată, se trimit franco on

numai 80 cenți!

Cine trimite dar 1 dollar, mai capătă de 20 cenți alte cărți plăcute!

Trimiteți banii înainte la: „Biblioteca Națională” S. Bornemisa în Orăștie Szászváros.

„HATIEGANA“

institut de credit și economii, societ. pe acții, în Hatég (Hátszeg),

primește și fructifică depuneri:

până la 1000 cor. cu 5⁰/₁₀

dela 1000 până la 2000 cor. 5¹/₂ ⁰/₁₀

dela 2000 cor. în sus, dacă acele sunt depuse pentru o durată mai lungă de o jumătate de an, cu 6⁰/₁₀.

(1409) 9—12

Direcțiunea.

„Atelierul de țesături și cusături românești“ din Orăștie (Szászváros)

dă împrumut:

pentru serate și baluri: *porturi femecești*: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10 — plus spesele de porto. *Costume de Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5 — plus spesele de porto.

Are de vînzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100 —

costume complete port de Orăștie à cor. 160 —

costume complete port de Pădureancă à cor. 120 —

Primește comande de tot felul și execută după modele din Atelier.

(1134) 9

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leac contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazi“.

Milioane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, guturaiului, flegmei și șitusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ. garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și 40 fil., și în doze de 40 fil.:

în Orăștie Apot. N. VLAD. în Dobra Apot. W. UNBERATH, și în alte apotece.

Frizer nou în Orăștie.

Fac prin aceasta cunoscut oneratului public din loc și jur, că cu ziua de Simbătă în 4 Iulie n. — deschid în Orăștie, în drumul țării, lingă prăvălia dlui Corvin, (în fosta prăvălie Jurkovits):

BARBIERIE și FRIZERIE,

arangeată modern și condusă de mine, după ce am praxă îndelungată în țară și străinătate!

Rog onoratul public, inteligență și popor, din loc și jur, a mă cerceta cu încredere

Cu stimă:

Filip Schiopu, friser.

(6)

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC, Chicago, Ill.

Capital și surplus 3 milioane de dollari.
Fonduri peste 30 milioane de dollari.

Singura mare bancă de stat în West, cari își are secție românească.

După depuneri solveste 3% interese.

Trimiteri de bani prin telegram **gratis** 500 coroane

ori sume mai mari trimitem prin telegram fără vre-o suprasolvire, iar banii în ziua următoare îi plătim în țara veche

Spese pentru telegram nu luăm!

Noi nu numai că promitem, ci banii în ziua următoare îi și plătim primitorului, pentru-că noi banii îi trimitem de-adreptul din Chicago cu telegram. — în vreme ce banii trimiși prin aji bancheri sunt pe cale cu posta la New-York, noi i-am și plătit deja în țară — Trimiterile prin postă, mulțumită unui mod până acum necunoscut, îi plătim în țară cu 4—5 zile mai repede ca ori-și-cine altul. — Cearcă și te vei convinge. — După fiecare trimiteri, dăm fiecăruia rețepsul postal original din țară. — Cere coala de trimiteri (manlorcă).

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC
(0000) 7— 39 So. La Salle Str. Cornel Monroe, Chicago, Ill.
(Vis-à-vis de Consulatul Austroungar).

Redactor resp. Ioan Moța.

„BANCA DE ASIGURARE“

— cea românească —

dela SIBIIU, zisă: »BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« — face cunoscut marei obște românești, că în aceste zile grele și pline de primejdii, primește asigurări nu numai contra pagubelor *de foc, de grindină* (baterea pietrii), contra spargerii, etc., — ci și

asigurări asupra vieții

și anume așa, că contractul are putere și pentru timpul de războiu. Plătește adecă — potrivit condițiilor (legătuielilor) din contract, și asigurarea celor căzuți în război ori morți pe urma rănilor ori boalelor căpătate în războiu.

Toți cîți aveți a vă asigura edificiile contra focului, sau nutrețele, — sau cei-ce ați voi să aveți o asigurare asupra vieții pentru ca la caz de moarte, venită din orice primejdie a zilelor acestora rele, — familia să vă capete o sumă oarecare, —

— faceți-vă asigurările la

„Banca Generală de Asigurare“

— cea românească —

din Sibiiu (Nagyszeben).